

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на докторант Кремена Кирилова Йорданова на тема „Субкултура на футболните запалянковци в България/края на ХХ – началото на ХХІ век“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Професионално направление 3.1.Социология, антропология и науки за културата

Представеният от докторант Кремена Йорданова дисертационен труд третира тематика, която не е била изследвана в българската хуманитаристика. Наличието на няколко статии по темата, цитирани в изложението, по-скоро са публикувани в контекста на разсъжденията за понятието „субкултура“, отколкото да се прави въвеждане в проблема за организацията и културата на футболните запалянковци. В този смисъл дисертацията на Кремена Йорданова има пионерска функция за българската етнология и се нарежда сред изследванията по света, които са с непреходно значение по отношение на младежките субкултурни общности.

Авторът не е подходил конвенционално при структурирането на работата. Историографската справка по темата е посочена на 60-62 страница, както и на стр. 80-81., а чак на стр. 310 е посочен методът на работа на изследването. Това не е слабост на разработката. Още в Първата, въвеждащата глава /стр.16-87/, е направен обширен преглед на научната литература за младежките субкултури сред най-престижните научни школи, в това число и на субкултурата на футболните запалянковци. Още тук се откроява изключителната осведоменост на автора на дисертацията и отличното умение да разглежда критично едно или друго направление в науката. В тази глава са поместени задачите на работата и използваната научна методология от автора, макар на 310 стр. отново да се обръща внимание на използваните методологически похвати.

В следващите пет глави е направен много прецизен анализ на зараждането, организацията и културата на привържениците на четирите водещи софийски футболни клубове – „Левски“, „Славия“, „Локомотив“ и ЦСКА. Анализите навсякъде са подплатени с методологически фон от световната научна мисъл и не оставят никакво съмнение за огромната работа, свършена от дисертанта. Кремена Йорданова е навлязла дълбоко в сърцевината на проблема и не е оставила широко поле за бъдещи изседвания по тази тематика. В този смисъл този текст не е само въвеждащ в обръщение на нова тематика в българската етнология. Този труд е пример как трябва да се изследва и презентира една научна проблематика, дори до представянето на подробности, които на пръв поглед могат да ни се сторят досадни и ненужни. Може би това е и причината съдържанието на изложението да е така надробено и обемисто.

Заявлението на автора, че труда се основава на „40 неструктурирани и полуструктурирани интервюта“ не трябва да заблуждава читателя за известна оскъдност на емпиричен материал. Работата се основава на голям наратив от източници, които се въвеждат в научно обръщение за първи път. Освен посочените интервюта са използвани и други сведения от респонденти, материали от интернет-сайтове и от социалните мрежи, както и архивна информация.

Този труд е изцяло приносен. От гледна точка на изискванията относно критериите за научната и образователна степен „доктор“ работата на Кремена Йорданова не само ги покрива, а надхвърля тези изисквания, при това значително.

Имайки предвид написаното по-горе, си позволявам и да отправя някои препоръки към автора. На фона на изключителната изчерпателност на текста относно етнокултурния разрез на запалянковските общности все пак прави впечатление отсъствието на футболната игра като страна при възникването, структурирането и поведението на футболните субкултурни общности. Майсторската футболна игра и успехите на зеления килим все пак си остават най-съществения фактор за числеността на футболните агитки и посещенията

на мачовете, а победите и майсторските изпълнение имат и голямо значение за мотивацията и проявите на запаянковците. Затова се надявам, че при една бъдеща публикация на този труд ще бъде засегната и тази страна от живота на изследваните субкултурни общности.

На някои места /например стр.64/цитиранията не са съобразно избрания в работата стандарт и при една публикация тези грешки трябва да се избегнат.

Малкото пропуски и забележки обаче не са в състояние да замъглят голямото постижение на Кремена Йорданова като млад учен-етнолог и като изследовател. Затова с пълна убеденост препоръчвам да се гласува за присъждането на докт. Кремена Йорданова образователната и научна степен”доктор” по Професионално направление 3.1.Социология, антропология и науки за културата.

София, 09.03.2015 г.

Автор на становището:.....

/доц. д-р Веселин Тепавичаров/